

*Δωρίσθαι εις την
Βιβλιοθήκη Αθηνών
Μ. Μ. Μ.*

Ν. ΛΥΧΝΟΥ

Διδάκτορος τῶν Γεωπονικῶν Ἐπιστημῶν (J. S. Pci)
Νομογεωπόνου Κερκύρας καὶ ~~Κεφαλληνίας~~

ΤΟ ΚΛΑΔΕΥΜΑ ΤΩΝ ΕΛΑΙΟΔΕΝΔΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

(Ἀνακοίνωσις εἰς τὸ Α' Πανελλήνιον Ἐλαιοκομικὸν
Συνέδριον Ἀθηνῶν κατὰ Νοέμβριον 1927).

Η Τ Ο Ι :

Ἡ εἰκὼν τῶν σημερινῶν ἐλαιοδένδρων στὴν Ἑλλάδα,
πῶς κλαδεύονται σήμερον ταῦτα, τί χρειάζεται διὰ
τὴν εἰσαγωγὴν τῶν βελτιωμένων κλαδευμάτων,
πῶς πρέπει νὰ γίνωνται τὰ κλαδεύματα τῶν
ἐλαιοδένδρων στὸν τόπον μας.

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ» ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1927

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧ. 2

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΕΩΡΓΟΥ

ΑΡΙΘ. 52

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ
ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Δέχεται καταθέσεις επί προθεσμία με τούς κάτωθι τόκους
 —= ἀπηλλαγμένους τελείως παντός φόρου =—

ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ———

Διὰ τρεῖς μῆνας

8 0)0

Δι' ἕξ μῆνας

8 1/2 0)0

Δι' ἓν ἔτος καὶ πλέον

9 0)0

ΕΙΣ ΛΙΡΑΣ ΑΓΓΛΙΑΣ —————

ἢ **ΔΟΛΛΑΡΙΑ** ἢ **ΧΡΥΣΟΝ**

7 0)0

7 1/2 0)0

8 0)0

Κατὰ τὴν μετὰ τοῦ Δημοσίου σύμβασιν, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 80 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 5 Μαρτίου 1926, αἱ παρὰ τῇ Ἐταιρίᾳ καταθέσεις εἶνε προνομιούχοι ΑΠΑΛΛΑΣΣΟΜΕΝΗΣ τῆς προσόδου τούτων ἐπὶ δέκα πέντε ἔτη, ΠΑΝΤΟΣ ΦΟΡΟΥ δημοσίου, ἀπλοῦ ἢ συνθέτου ἢ οἰουδήποτε ἄλλου, δημοτικοῦ ἢ τοπικοῦ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ἢ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ. Αἱ καταθέσεις χρησιμοποιοῦνται ἐξ ὀλοκλήρου, δυνάμει τῆς ἰδίας συμβάσεως πρὸς παροχὴν λιπασμάτων ἐπὶ πιστώσει εἰς τοὺς γεωργοὺς ἐπὶ τῷ αὐτῷ τόκῳ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ

Ν. ΛΥΧΝΟΥ

Διδάκτορος τῶν Γεωπονικῶν Ἐπιστημῶν (J. S. Pci)
Νομογεωπόνου Κερκύρας καὶ Κεφαλληνίας

ΤΟ ΚΛΑΔΕΥΜΑ ΤΩΝ ΕΛΑΙΟΔΕΝΔΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

(Ἀνακοίνωσις εἰς τὸ Α' Πανελλήνιον Ἐλαιοκομικὸν
Συνέδριον Ἀθηνῶν κατὰ Νοέμβριον 1927).

Η Τ Ο Ι :

Ἡ εἰκὼν τῶν σημερινῶν ἐλαιοδένδρων στὴν Ἑλλάδα,
πῶς κλαδεύοντι σήμερον ταῦτα, τί χρειάζεται διὰ
τὴν εἰσαγωγὴν τῶν βελτιωμένων κλαδευμάτων,
πῶς πρέπει νὰ γίνωνται τὰ κλαδεύματα τῶν
ἐλαιοδένδρων στὸν τόπον μας.

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ» ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1927

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧ. 2

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΓΕΩΡΓΟΥ

ΑΡΙΘ. 52

ΤΥΠΟΙΣ Π. ΧΑΛΚΙΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΡΑΝΙΟΥ 11
ΑΘΗΝΑΙ

25 FEB 1959

ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ

1928/890

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΝΑΥΤΗΟΛ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ὁ ἔγκριτος συνάδελφος κ. Ν. Λύχνος ἔκαμε τὴν ἐπομένην ἀνακοίνωσιν εἰς τὸ Α΄. Πανελλήνιον Ἐλαιοκομικὸν Συνέδριον, τὸ συγκληθὲν ἐν Ἀθήναις κατὰ Νοέμβριον 1927 «περὶ τῆς βελτιώσεως τῶν κλαδευμάτων τῆς ἑλληνικῆς ἐλαίας». Τὸ Συνέδριον τοῦτο ἐξέφρασε τὴν εὐχὴν, ἵνα ἡ Ἑλληνικὴ Γεωργικὴ Ἐταιρία ἀναλάβῃ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης καὶ λάβουν οὕτω γνῶσιν, εἰ δυνατόν, πάντες οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ καὶ οἱ ἐντεταλμένοι τὴν βελτίωσιν τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς τοῦ τόπου. Ἡ Ἑλληνικὴ Γεωργικὴ Ἐταιρία, συμμεριζομένη τὴν γνώμην τοῦ Συνεδρίου, λίαν εὐχαρίστως πράττει τοῦτο καὶ παραδίδει εἰς τὴν δημοσιότητα κατωτέρω τὴν περισπούδαστον μελέτην ταύτην τοῦ κ. Ν. Λύχνου.

Ἐν Ἀθήναις κατὰ Δεκέμβριον 1927.

Π. Α. ΔΕΚΑΖΟΣ

Διευθυντῆς τῆς Ἑλλ. Γεωργικῆς Ἐταιρίας

Α΄. Διὰ τὸ ἐλαιόδενδρὸν μας δὲν πράγει κανονικῶς.

Σχεδὸν εἰς τὰς περισσοτέρας ἐλαιοκομικὰς περιφερείας μας οἱ ἐλαιοκτηματῆαι παραπονοῦνται διαρκῶς διὰ τὴν μὴ συνεχῆ καὶ σταθερὰν παραγωγὴν τῶν ἐλαιοδένδρων των.

Κατὰ τὴν τελευταίαν μάλιστα ταύτην 25ίαν τὰ ἐλαιόδενδρά μας παρουσίασαν τοσοῦτον ὀλίγας ἱκανοποιητικῆς παραγωγῆς περιόδους, ὥστε ἡ ἐλαία κατήνησε διὰ τινὰ μάλιστα εἰδικῶς τμήματα ἀληθῆς παθητικῆς καλλιέργειας.

Ἀποτέλεσμα τούτου ὑπῆρξεν ἐν μέρει καὶ ἡ παρατηρουμένη ἐσχάτως καὶ δυστυχῶς ἐπεκτινομένη ὀλεθρία τάσις τῶν ἐλαιοκτηματιῶν τῆς ἐκρίζωσεως τῶν ἐλαιοδένδρων.

Ἄλλὰ ποιοὶ εἶναι οἱ λόγοι τῆς τοιαύτης ἀκαρπίας τῶν ἐλαιοδένδρων μας;

Μαζὺ μὲ τόσους ἄλλους πολλοὺς λόγους, οἵτινες προκαλοῦσι τὴν ἀκαρπίαν τῶν ἐλαιοδένδρων μας (π.χ. ἐλαιῶνες παμπάλαιοι, πυκνότατα φυτευμένοι καὶ διατηρούμενοι ἐν ἡμιαγρία καταστάσει, συχνὴ τραχύτης τῆς ἀνοίξεως μὲ συμπαρακολουθοῦσαν διατάραξιν τῆς ἀνθήσεως καὶ καρποδέσεως τῶν ἐλαιῶν, παρατεταμένη ξηρασία τοῦ θέρους, ἀνθόρροια, συγκαλλιέργεια μετὰ φυτῶν συχνάκις λίαν ἀπαιτητικῶν, ἐντονώταται παρασιτικά ἐπιδρομαὶ) ἰσχυρίζομαι, ὅτι τὴν προέχουσαν πάντων θέσιν διὰ τὸν τόπον μας κατέχουσι δύο καλλιεργητικαὶ φροντίδες συνήθως παραμελούμεναι καθ' ὅλοκληρίαν ὑπὸ τῶν ἐλαιοκτηματιῶν μας. Τοῦτέστιν—ἡ κλάδευσις καὶ ἡ λίπανσις τῆς ἐλαίας.

Ἡ ἀστάθεια τῆς παραγωγῆς δὲν παρατηρεῖται μόνον εἰς παλαιὰ πυκνὰ ἢ κακῶς φυτευμένα ἐλαιόδενδρα, οὐδ' αὕτη προέρχεται πάντοτε λόγῳ ἀναπτύξεως παρασίτων ἢ καὶ δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν.

Συνηθέστατα τοῦναντίον νεαροὶ ἐλαιῶνες, χωρὶς καταφανεῖς τοῦλάχιστον παρασιτικὰς ἀλλοιώσεις καὶ ὑπὸ τὰς εὐνοϊκωτέρας καιρικὰς συνθήκας διάγοντες, δὲν καρποφοροῦσιν ἢ φέρουσι καρπὸν ἐλάχιστον καὶ κατὰ μακρότατα διαστήματα, ἐν ᾧ οὗτοι ὄφειλον νὰ παρήγον τακτικῶς καὶ σταθερῶς.

Ἐπιμελῶς κλαδευόμενοι οἱ ἐλαιῶνες οὗτοι καὶ λογικῶς λιπαινόμενοι καρποφοροῦσι κανονικῶς, ἐφ' ὅσον πάντως δὲν συντρέχουσιν ἐξαιρετικά ὅλως συνθήκαι, εἰς τὰς ὁποίας δέον ν' ἀποδοθῇ ἡ ἀστάθεια τῆς παραγωγῆς αὐτῶν τούτων τῶν δένδρων.

Καὶ ὡς πρὸς τὴν λίπανσιν τῶν ἐλαιοδένδρων ἔχω νὰ συστήσω τὸ βιβλιάριον τοῦ κ. Ι. Σορδίνα, «ἡ Ἑλλάς», τὰς ὁδηγίας τῶν γεωργικῶν Περιοδικῶν (1) ὡς καὶ ὅπως αἱ τόσον περισπούδαστοι ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀνακοινώσεις τῶν πρὸ ἐμοῦ ὁμιλησάντων ἐμβριθῶν ἐπιστημόνων, εἰσακουσθῶσιν ὑπὸ τῶν ἐλαιοκτηματιῶν μας. Ὡς πρὸς δὲ τὴν κλάδευσιν τῆς ἐλαίας νὰ προσθέσω τὰ ἀκόλουθα.

Β'. Πῶς δικτηροῦνται σήμερον τὰ ἐλαιοδενδρά μας.

Τὰ ἐλαιόδενδρά μας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διατηροῦνται εἰς ἡμιαγρίαν κατάστασιν μὲ πανυψηλοὺς ὡς τὸ οὐράνιον στερέωμα θεωμένους κορμούς, καὶ ἔχοντα κυρίως διακλαδώσεις ὀλιγίστα ἐπικλινεῖς τοῦναντίον κατακορύφους καὶ μακροτάτας.

(1) Ἰ. Σορδίνα «ἡ Ἑλλάς» δρ. 5 ἔκδοσις τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργ. Ἐταιρείας (ὀδ. Πανεπιστημίου 53 Ἀθῆναι). Γεωργ. Περιοδικά: Γεωργικὸν Δελτίον Ἑλληνικῆς Γεωργ. Ἐταιρείας, «Ἀγροτικὸς Ταχυδρόμος», «Νέα Γεωπονικά», «Ἀγροτικὴ Αὐγή», «Ἀγροτικὴ Ἀναγέννησις», «Γεωργικὴ Πρόοδος Κερκύρας».

Ἡ κλάδευσις, ἂν ποτε ἐφαρμόζεται παρ' ἡμῖν, διενεργεῖται κατὰ μακρότατα διαστήματα ἀτέχνως καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ ἀφαιροῦνται οἱ πλάγιοι ἐπικλινεῖς κλώνοι, οἱ καὶ καρποφόροι, καὶ νὰ ἀφύωνται τοῦναντίον οἱ φυλλοφόροι τοιοῦτοι κατακόρυφοι ὑψώνοντες τὸ δένδρον εἰς δυσθεώρητον ὕψος. (Εἰκὼν 1)

Εἰκὼν 1

Πῶς διατηροῦνται τὰ ἐλαιόδενδρά μας.

Συνηθέστερον ἀκόμη εἰς τὰς περισσοτέρας ἐλαιοφόρους περιφερείας τοῦ τόπου μας ἡ κλάδευσις δὲν διενεργεῖται οὔτε ἔτσι, οἱ δὲ κτηματῖαι ἀρέσκονται νὰ βλέπουν ὑψικάρινα καὶ πλατύσκια τὰ ἐλαιόδενδρα

τους, και νομίζουν την κλάδευσιν του ειρηνικοῦ δένδρου ὡς ἐγκληματικὴν ἐπιχείρησιν κατὰ τῆς ὑπὸ τῶν προπατόρων των κληρονομηθεῖσης περιουσίας.

Ὅπως μεταπολεμικῶς λόγῳ τῆς ὑπερτιμήσεως τῶν καυσοξύλων εἰς τινὰς ἐπαρχίας μας, κλαδεύονται τὰ ἐλαιόδενδρα διὰ τῆς γενικῆς ἀποκοπῆς τῆς κόμης συμπεριλαμβανομένων ἀκόμη και τῶν κυρίων διακλαδώσεων διὰ παραμονῆς μόνον τοῦ κυρίου κορμοῦ. Καὶ τὸ κατακρεουργημα τοῦτο οἱ ἐπαγγελλόμενοι τὸν ἐλαιοκλαδευτὴν ξυλοκόποι δὲν αἰσχύνονται νὰ ἀποκαλοῦσιν ὑπερβολικὴν μόνον κλάδευσιν τῆς ἐλαίας.

Ὡς πρὸς τὴν ἀρμόζουσαν δὲ ἐποχὴν τῆς κλαδέσεως οὐδεμία ὑπὸ τῶν ὀπωσθήποτε κλαδευόντων τὰς ἐλαίας δίδεται σημασία, χωρὶς νὰ ἀναλογίζωνται οὗτοι ὅτι αἱ κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας διενεργούμεναι τομαὶ ἐπὶ τῶν κλάδων ἐντὸς μικροῦ ἀφίνουσι καταφανέστατα τὰ ὀλέθρια και καταστρεπτικὰ σημεῖα τῆς διελεύσεώς των.

Τοιαύτη κατάστασις δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐξακολουθῇ ὑφισταμένη εἰς τὴν Χώραν μας, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων τὸν ἀντίκτυπον ταύτης αἰσθάνεται οἰκονομικῶς αὐτὸ τοῦτο τὸ Κράτος διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς μας, ἔνεκα τῆς κακῆς καρποφορίας ἢ παντελοῦς ἀκαρίας τῶν ἐλαιοδένδρων μας.

Ἐπιβάλλεται οἱ ἐλαιῶνές μας βαθμηδὸν νὰ ἀναγεννηθῶσιν, ὅπου πρέπει, και ἀκολούθως νὰ κλαδευθῶσι μεθοδικῶς.

Γ'. Τὸ ἔγινε διὰ τὸ κλάδευμα τῶν ἐλαιοδένδρων μας.

Τὸ ἔργον ὅμως τῆς ὑποδείξεως τῆς κλαδέσεως τῶν ἐλαιοδένδρων, ὅσον εὐκόλον φαίνεται, τόσον δύσκολον καθίσταται ἐν τῇ πράξει και ἔχει ἀνάγκην ἐν τῇ ἀρχῇ παρακολουθήσεως ἐκ μέρους τοῦ Κράτους διὰ τεχνικῶν ὑπαλλήλων, δοθέντος μάλιστα ὅτι ἡ διδασκαλία κλαδέσεως ἀρξαμένη και ἐνθαρρυνθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Κράτους πρὸ δεκαετίας ἐγκατελείφθη πρὸ τινος κατόπιν τῆς καταργήσεως τῶν πλείστων γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν, και, ὅπερ τὸ χεῖριστόν ἀκόμη, ἐδόθη ἢ εὐκαιρία εἰς τὸν ἐλαιοκτηματιαν, κατόπιν μεγάλου προπαγανδισμοῦ, νὰ ἐννοήσῃ τὴν προκύπτουσαν ἐκ τῆς κλαδέσεως και συνεπῶς τὴν ἐπιβαλλομένην κλάδευσιν τῶν ἐλαιοδένδρων του. Καὶ ἔπειτα ἀφέθη οὗτος, ἔνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν ἐμπείρων ἐλαιοκλαδευτῶν, νὰ κλαδευῇ ἀτέχνως και κακῶς ἢ νὰ μὴ κλαδευῇ ὅπως διόλου. Διότι δὲν γνωρίζει τὰς ὀφελείας τοῦ κλαδέματος πρὸς ἀνυπολόγιστον ζημίαν τῆς παραγωγικότητος τῶν δένδρων και συνεπῶς και τῆς ὅλης Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μας.

**Δ'. Τέ πρέπει νά γένη διὰ τήν κλάδευσιν
τῶν ἐλαιοδένδρων μας.**

Σήμερον πρὸ πάσης ἄλλης ἀποφάσεως, πρέπει νά ληφθῇ πρόνοια ὥστε νά διαπαιδαγωγηθῇ ὁ ἐλαιοκτηματίας καί νά ἐννοήσῃ, ὅτι ἐγκληματικὰς ἐπιχειρήσεις διενεργεῖ ὡσάκις ἐριζώνει ἢ καταστρέφει κλαδεύων τὰς ἐλαίας του. Διότι ἀργότερον ὅταν ἡ αἰσθητὴ ἐλάττωσις τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς μας ἤθελεν μᾶς ἀναγκάσει νά λάβωμεν μέτρα σοβαρά, τότε θὰ εἶναι δυστυχῶς πολὺ ἀργὰ πλέον. Δὲν θὰ ὑπάρχωσι τότε ἴσως ἐλαιοδένδρα ἢ, διὰ νά ἀναγεννηθῶσι τὰ κατεστραμμένα τοιαῦτα, θὰ πρέπει τότε νά ἀναμείνωμεν πολλὰ ἔτη καί νά ἐπιδιώξωμεν ἐφαρμογὴν δυσκολωτέρων μέτρων.

**Ε'. Τεχνίτι ἐλαιοκλαδευταί.—'Ελαιοκομικὸν
Σχολεῖον.**

Καί διὰ τὴν διαπαιδαγώγησιν ὅμως τοῦ ἐλαιοκτηματίου εἶναι ἀνάγκη τῶν ἀρμοδίων, οἱ ὅποιοι θὰ τοῦ ὑποδείξουν ὅλα τὰ σχετικὰ τῆς ἐλαιοκομίας καὶ ἐλαιουργίας. Πρωτίστως ἀναγκαιοὶ ἢ διαμόρφωσις Ἑλλήνων τεχνιτῶν ἐλαιοκλαδευτῶν διδασκομένων καταλλήλως εἰς ἴδρυθισόμενον πρακτικὸν ἐλαιοκομικὸν σχολεῖον, τὸ ὅποιον μεταξὺ τῶν πολλαπλῶν σκοπῶν, τοὺς ὁποίους θὰ ἐκπληρώσῃ, θὰ ἀναλάβῃ πρὸ παντὸς τὴν σχολὴν ἐλαιοκλαδευτῶν, οἵτινες ἐξαπλούμενοι ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας ἐντὸς ὀλίγου θὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἀνανέωσιν τῶν ἐλαιοδένδρων διὰ τοῦ ἐκμαθησομένου συστήματος κλαδεύσεως.

ΣΤ'. Κρατικὰ συνεργεῖα κλαδεύσεως.

Μέχρις ὅτου ὅμως παρασκευασθῇ καὶ διασκορπισθῇ ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας μας ὁ πρῶτος ἀριθμὸς οὗτος τῶν ἐλαιοκλαδευτῶν ὀφείλομεν νά ἐμποδίσωμεν παντὶ τρόπῳ τὴν ἀτέχνως διενεργουμένην ἐπὶ καταστροφῇ τῆς παραγωγικότητος τῶν δένδρων κλάδευσιν, διὰ τῆς ὀργανώσεως κρατικῶν μεταβατικῶν συνεργείων μὲ ἐπὶ κεφαλῆς εἰδικοὺς γεωπόνους, καὶ ἀπαρτιζομένων ἀπὸ τοὺς ἐμπειροτέρους, ἐκλεγομένους κατόπιν ἐξετάσεως, ὑπάρχοντας σήμερον ἑλληνας ἐλαιοκλαδευτάς.

Ζ'. Πότε θὰ κλαδεύονται τὰ ἐλαιοδένδρά μας.

Ἀπολύτως καὶ μὲ μεγάλην αὐστηρότητα πρέπει νά ἀπαγορευθῇ ἢ ἀπὸ τὸν μῆνα Ἀπριλίον μέχρις Ὀκτωβρίου κλάδευσις τῶν ἐλαιῶνων

μας. Όσα ελαιόδενδρα κλαδεύονται τὸ θέρος καὶ δυστυχῶς τὰ περισσότερα τότε κλαδεύονται, δὲν ἐκβλαστάνουσιν, ἢ ἡ βλάστησίς των εἶναι ἀσθενική.

Ποῖον θὰ εἶναι δὲ τὸ σύστημα κλαδέυσεως, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐφαρμόσωμεν εἰς τοὺς ελαιῶνας μας;

Η΄. Τί θὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει μας διὰ τὴν κλάδευσιν τῶν ἐλαιοδένδρων.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον. ὅτι τὰ καλύτερα μαθήματα τῆς κλαδέυσεως τῶν δένδρων καὶ ἐξαιρετικῶς τῆς ελαίας, εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα γίνονται πρὸ αὐτῶν τούτων τῶν δένδρων. Τότε καὶ μόνον καταφαίνεται ὁ διαφορετικὸς τρόπος τῆς κλαδέυσεως, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖται διὰ κάθε μίαν ποικιλίαν τοῦ αὐτοῦ εἴδους. Δὲν εἶναι συνεπῶς εὐκόλον νὰ ὑποδείξω οὔτε νὰ ἀσχοληθῶ ἐν ἐκτάσει μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο παρὰ μόνον ἐν γενικαῖς γραμμαῖς καὶ ἐν συνδιασμῶ πρὸς τὰς κυριωτέρας παρ' ἡμῖν συναντωμένας διαφορὰς τῆς ελαίας καὶ τὴν παρατηρουμένην ἐν ταύτῳ κατάστασιν τῶν ελαιῶνων μας.

Κυρίως κατὰ τὴν κλάδευσιν τῶν ελαιοδένδρων μας πρέπει νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν μας ἐπὶ δύο σοβαρῶν σημείων.

1) Ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως, τὴν ὁποίαν προτίθεται νὰ λάβῃ ἕκαστον ελαιόδενδρον ἀναλόγως τοῦ ἐδάφους, εἰς τὸ ὁποῖον φυτεῖται καὶ

2) Ἐπὶ τῶν ἰδιαιτέρων τάσεων, τὰς ὁποίας ἔχουν τὰ κλωνία του ὡς πρὸς τὴν καρπογονίαν.

Εἰδικώτερον ἔπειτα πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει, ὅτι αἱ τομαὶ πρέπει νὰ προσαρμύζωνται μὲ τὴν παραγωγικότητα καὶ διατήρησιν τοῦ ελαιοδένδρου· διότι ἡ κλάδευσις οὐδένα ἄλλον προορισμὸν ἔχει, εἰ μὴ τὴν ἀπόκτησιν περισσοτέρου προϊόντος, χωρὶς νὰ καταστραφῇ ἢ ἐμποδισθῇ ὅπωςδήποτε ἡ κανονικὴ ἀνάπτυξις τοῦ φυτικοῦ συστήματος τῆς ελαίας.

Όσον κακὸν διὰ τὴν ελαιοπαραγωγὴν εἶναι νὰ ἀφίνωνται ἐλεύθερα τὰ φυλλοφόρα ἢ ξυλοφόρα κλωνία, τόσον καταστρεπτικὸν ἐπίσης εἶναι νὰ ἐξαναγκάζεται τὸ δένδρον εἰς ἀφθονωτέραν παραγωγὴν ἐπὶ βλάβῃ αὐτῆς ταύτης τῆς φυσιολογικῆς του καταστάσεως. Ὁ καλὸς ελαιοκλαδευτὴς πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν ἀφθονωτέραν καρποφορίαν τοῦ δένδρου οὐχὶ ἐφ' ἅπαξ, ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς του.

Τὸ σύστημα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀκολουθήσωμεν διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς ελαιοκομίας μας συνίσταται :

- 1) Εἰς τὴν ἀνανεωτικὴν κλάδευσιν καὶ
- 2) Ἀκολούθως εἰς τὴν μεθοδικὴν κλάδευσιν παραγωγῆς.

Θ'. Ἀνανεωτικὴ κλάδευσις.

Ἀνανεωτικὴ κλάδευσις.— Ὅπου ἕνεκα κοκῆς καλλιέργειας καὶ ἐγκαταλείψεως τῶν ἐλαιοδένδρων ἢ ἀκόμη καὶ ἕνεκα γήρατος τούτων, ἢ παραγωγῆ τῶν ἐλαττοῦται οὐσιαστικῶς, ὥστε τὰ ἐλαιόδενδρα νὰ καθί-

Εἰκὼν 2

Πῶς ἀνανεοῦται ὁ ἐλαιὼν τμηματικῶς.

στανται ἄχρηστα, ἐπιβάλλεται νὰ ἀναγεννηθῶσιν δι' ἰσχυρᾶς κλαδέυσεως. Οὕτω δὲν συνιστᾶται ἡ ὑπερβολικὴ ἀνανεωτικὴ αὕτη κλάδευσις παρὰ μόνον διὰ τὰ ἐλαιόδενδρα τὰ διάγοντα ὑπὸ τὰς ἐκτεθείσας συνθήκας. Καθόσον αἱ ἐνεργηθησόμενα ἰσχυραὶ τομαὶ δυνατὸν νὰ ἐπιφέρωσι διατάραξιν τῆς ἐν γένει ζωῆς τοῦ φυτοῦ καὶ ἐφ' ἱκανὸν χρονικὸν διάστημα ἢ ἔστιν ὅτε καὶ παντελῆ ἀποξήρανσιν τῶν ἀνανεουμένων δένδρων.

Ἡ ἀνανεωτικὴ κλάδευσις διενεργεῖται μόνον μίαν φορὰν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐλαιοδένδρου εἰς διάστημα 2—4 ἐτῶν καὶ κατὰ τὰ μέσα τοῦ χειμῶνος καὶ καλῦτερον κατὰ τὸ εὐφορον ἔτος—σ' ἢ

σοδειά—ἀμέσως μετὰ τὴν ἐλαιοσυλλογὴν, ἐκτὸς ἂν τὸ κλίμα λόγῳ τοῦ χειμερινοῦ ψύχους, ἐπιβάλλει τὴν καθυστέρησιν τῆς χειρουργικῆς ταύτης ἐπεμβάσεως. Ὅταν θὰ ἀνανεωθῇ ὁ ἐλαιὸν πρέπει νὰ γίνηται ἡ κλάδευσις μὲ τὰς ἐξῆς ἀπόψεις· Ὁ ἐλαιοκλαδευτής, ἀφ' οὗ γνωρισθῇ μὲ τὸ ἐλαιόδενδρον ὑπολογίζει πρὸ παντὸς νὰ καταστήσῃ κανονικὸν

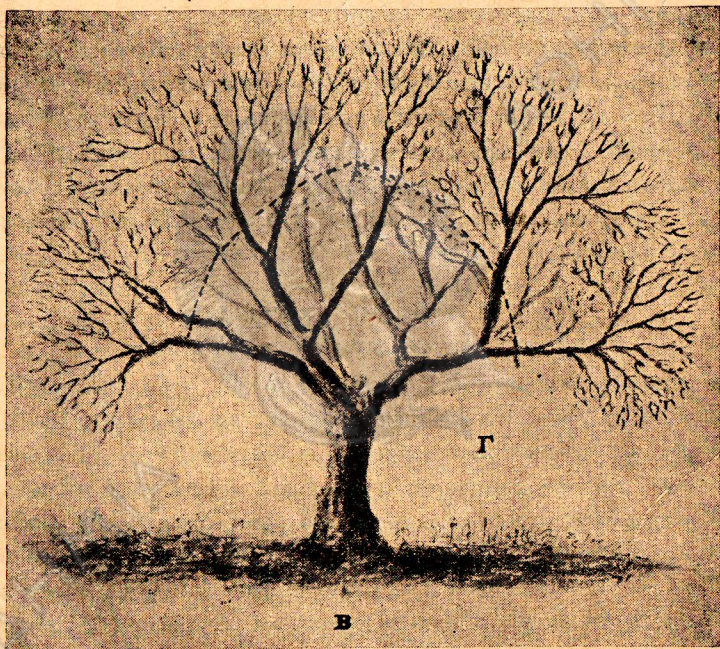

Εἰκὼν 3

Πῶς παρουσιάζεται τὸ ἀνανεωθὲν ἐλαιόδενδρον.

τὸν σκελετὸν τούτου, καταβιβάζων τὸ φύλλωμα ἀροδιῶς καὶ διατηρῶν ἐκείνους τοὺς κλώνους, οἵτινες ἀπομακρύνονται ὀριζοντίως ἀπὸ τὸν κύριον κορμόν, ἀποτεμένει ὅλην τὴν βλάστησιν τοῦ πρώτου ἔτους ἀνα-τύξεως, ἀποβλέπων κυρίως εἰς τὸ ἐσωτερικόν, τὸ ὁποῖον καὶ μὲ κίνδυνον καταστροφῆς καὶ τῶν καλύτερων κλάδων, πρέπει νὰ ἀδειάσῃ, διὰ

νά προσλάβη τὸ δένδρον τὸ χαρακτηριστικὸν σχῆμα ποτηρίου. Ὅλοι οἱ νεαρώτεροι κλώνοι ἀποτεμνοῦνται μὲ τὴν πρόβλεψιν νά μὴ ἐπιτρέψωσιν τὴν ὕψωσιν τοῦ δένδρου ἄνω τῶν 2 1)2—3 μέτρων. Ἀποκόπτονται συγχρόνως, ἂν ὑπάρχωσιν, καὶ πάντες οἱ δεύτεροι κύριοι ἐκ τοῦ ἐδάφους ἀναπτυσσόμενοι πλαγίως κλώνοι. Τὴν ἐργασίαν ταύτην πρέπει νά ἐπαναλάβωμεν ἐπὶ τοῦ ἰδίου δένδρου, δύο, τρία ἢ τέσσαρα ἔτη συνεχῶς, ἀποτεμνοντες ὅσους δῆποτε κλώνους παραμορφώσουσι τὸ κανονικὸν σχῆμα ἢ ἀνυψοῦνται τμηματικῶς τὸ ἐλαιόδενδρον ἀνανεωθῆ καὶ παρουσιάσῃ πλούσιον καὶ παραγωγικόν. (Εἰκὼν 2)

Εἰκὼν 4

Κλάδευσις διαμορφώσεως ἐλαίας.

Πολλοὶ νομίζουσι ὅτι ἐπιτυγχάνουσι τὴν ἀνανεωτικὴν κλάδευσιν τῆς ἐλαίας μὲ τὴν ὑπερβολικὴν τομὴν τοῦ φυλλώματος μέχρι τῆς διασταυρώσεως τοῦ κυρίου κορμοῦ ἢ ἀκόμα καὶ κάτω ταύτης εἰς ὕψος ἑνὸς μέτρου ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Τοιαύτη ἀπότομος καρατόμησις οὐ μόνον προκαλεῖ ἐπὶ δεκαετίαν καὶ πλέον τὴν παντελῆ ἔλλειψιν παραγωγῆς, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἤθελεν ἀνανεωθῆ τὸ φύλλωμα, (καθόσον ἐνίοτε ἔνεκεν κλιμα-

τολογικῶν ἢ φυσιολογικῶν λόγων ἀποξηραίνεται τὸ παρατομηθὲν δένδρον), ἀναγκάζει τοὺς ἀναπτυσσομένους τότε ρωμαλαίους λαιμάργους κλάδους νὰ κατευθύνονται πρὸς τὰ ἄνω καὶ νὰ ἀπεκδύωνται βασικῶν παραγωγικῶν κλαδίσκων τρέφοντες τοῦναντίον τοιούτους ἐπακρίους, ἥτοι ἐπαναφέρει μὲ ἄλλους λόγους τὸ ἐλαιόδενδρον ἐντὸς μικροῦ διαστήματος εἰς τὴν αὐτὴν λυτῆράν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκετο καὶ πρὸ τῆς ὀδυνηρᾶς ταύτης ἐγχειρίσεως.

Διὰ τῆς ἐκτεθείσης τοῦναντίον τμηματικῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐλαιοδένδρου εἰς διάστημα τεσσάρων τὸ πολὺ ἔτῶν κλαδεύσεως ἀνανεοῦνται τὰ ἐλαιόδενδρα μετὰ πάροδον 6-10 τὸ πολὺ ἔτῶν, μὲ γηραιὸν μὲν κύριον κορμὸν, ἀλλὰ ταῦναντίον θαλασσρὸν φύλλωμα.

Ἐπιπροσθέτως, ἐφ' ὅσον ὁ ἐλαιὸν εἶναι ἐκτεταμμένος καὶ καθίσταται δυνατὴ ἡ κλάδευσις ἐν μιᾷ ἐποχῇ, ἐνεργεῖται αὕτη κατὰ τμήματα ἐλαιῶνος, ἥτοι τὸ μὲν ἐν ἔτος εἰς τὴν μίαν τῶν μερίδων, τὸ δὲ ἐπόμενον εἰς ἑτέραν. Καὶ οὕτω ἐπιτυγχάνεται κατὰ τὴν διενεργουμένην ἀνανέωσιν τοῦ ἐλαιῶνος ἡ μὴ ἔλλειψις γενικῆς ἐσοδείας. Ἡ γενικὴ ἐσοδεία θὰ παρέχεται οὕτω πότε ἐκ τοῦ ἑνὸς πότε ἐκ τοῦ ἄλλου τμήματος τοῦ ἐλαιῶνος.

II'. Τί πρέπει νὰ γένηται μετὰ τὴν ἀνκνεωτικὴν κλάδευσιν.

Τὰ οὕτω ἀνανεούμενα ἐλαιόδενδρα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους καλύπτονται ὑπὸ πλήθους κλωνίων ἐκφυομένων περὶ τὰς τομὰς τῶν ἀποτμηθέντων κλάδων καὶ κατὰ μῆκος τῶν διατηρηθέντων. Τὰ περισσὰ τῶν ράβδων τούτων πρέπει νὰ ἀφαιρῶμεν ἀμέσως ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους διατηροῦντες τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νέας διακλαδώσεως. Τὸ ἐπόμενον ἔτος θὰ διενεργηθῇ ἀραιώσις τῶν πυκνουμένων κλωνίων, ἵνα δυναμώσωσιν οἱ διατηρούμενοι κλώνοι καὶ συγκρατῶσιν πλείοτερον καρπὸν. Πάντοτε πρέπει νὰ ἀποτέμνωμεν τὴν κορυφὴν τῶν ὀρθουμένων ἄνω τῆς ἀρχικῆς τομῆς κλώνων. (Εἰκὼν 3).

Ὅλους δὲ τοὺς νέους βλαστοὺς ὑποβάλλομεν ἐν καιρῷ εἰς κλάδουσιν ἐφαρμοζομένην εἰς τὰ νεαρὰ ἐλαιόδενδρα, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν ὀρισμένην διακλάδωσιν. Ἐφαρμοζομεν δηλαδὴ τὴν λεγομένην κλάδουσιν διαμορφώσεως, ἣτις δύναται, νὰ προσλάβῃ τὸ σφαιρικὸν ἢ καὶ τὸ κυπελλοειδὲς σχῆμα. (Εἰκὼν 4).

IA'. Μεθοδικὴ κλάδευσις.

Μεθοδικὴ κλάδευσις.—Τὰ οὕτω διαμορφωθέντα ἐλαιόδενδρα ἢ

τά ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας διαμορφούμενα τοιαῦτα, διὰ τὰ ἔχωμεν κανονικὰς ἔσοδείας, ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ ὑποβάλωμεν εἰς τὴν μεθοδικὴν κλάδευσιν, διενεργουμένην πάντοτε κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας.

Ἐπ' ὅψει τοῦ πάντως πρέπει νὰ ἔχη ὁ ἔλαιοκλαδευτῆς πρωτίστως τὴν ποικιλίαν τῆς ἐλαίας, τὴν ὁποίαν θὰ κλαδεύῃ.

Εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔλαιοκομικὴν περιφέρειαν συναντῶνται πολλαὶ ποικιλίαι (π. χ. εἰς Κέρκυραν ἀριθμοῦνται 20). Τινὲς τούτων παράγουσι πολλοὺς ἐτησίους βλαστοὺς κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὰ ἐπάκρια κλωνία νὰ μετατρέπωνται εἰς πλουσίαν δέσμην κλωνίων καὶ φύλλων.

Ἄλλαι ἐπαναβλαστάνουσι μετὰ σχετικῆς βραδύτητος.

Φυσικὸν συμπέρασμα εἶναι, ὅτι αἱ δευτέραι αὗται διαφοραὶ θὰ κλαδεύονται πολὺ ἑλαφρώτερον τῶν πρώτων.

Ἐπάρχουσιν ἄλλαι διαφοραὶ ἐλαίας, τῶν ὁποίων αἱ ἐπάκριοι διακλαδώσεις κατὰ φυσικὴν τάσιν κάμπτονται πρὸς τὰ κάτω, ἄλλαι τῶν ὁποίων αἱ αὐταὶ διακλαδώσεις φέρονται πρὸς τὰ ἄνω κατακορύφως. Διὰ τὰς πρώτας ποικιλίας ἢ κλάδευσις εἶναι πολὺ εὐκολωτέρα (διότι οἱ φυσικῶς ἐπικλινεῖς κλώνοι τείνουσι πρὸς καρπογονίαν), ἐν ᾧ τοῦναντίον διὰ τὰς ἄλλας δυσκολωτέρα καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον διενεργουμένη, ὥστε νὰ διορθοῦται ἡ φυσικὴ τάσις τῶν κατακορύφων τούτων κλωνίων δι' ἀποτιμήσεώς των ἐκεῖ ὅπου θὰ προκληθῇ ἡ ἀνάπτυξις τῶν πλαγίων τοιούτων.

Ἀκολουθῶς ὁ ἔλαιοκλαδευτῆς πρέπει νὰ ἔχη ἔπ' ὅψει τοῦ τὴν ποιότητα τοῦ ἐδάφους καὶ τὴν ἔκθεσιν τῶν ἔλαιοδένδρων.

Εἰς τὰ γόνιμα ἐδάφη ἢ τοιαύτη κλάδευσις πρέπει νὰ εἶναι περιορισμένη, εἰς τὰ μέσης γονιμότητος, μετρία, καὶ εἰς τὰ πτωχὰ καὶ πετρώδη, γενναιοτέρα τῶν ἄλλων.

Ὅσον μὲ ἄλλους λόγους ἢ ἀνάπτυξις τῶν ἀπορροφητικῶν ὀργάνων τοῦ φυτοῦ εἶναι μικροτέρα, τοσοῦτον πρέπει ἢ ἑξατμιστικῆ ἐπιφάνειά του, **φύλλωμα** καὶ συνεπῶς κλάδοι, νὰ τηρῶνται βραχεῖς.

IV'. Κλάδευσις παραγωγῆς.

Ἡ κλάδευσις παραγωγῆς ἐφόσον τηροῦνται οἱ κανόνες τῆς ἀνανεωτικῆς ἢ διαμορφωτικῆς τοιαύτης, συνίσταται εἰς τὴν ἀποκοπὴν ὄλων τῶν μὴ παραγωγικῶν βλαστῶν, τῶν κακῶς κειμένων κλωνίων, τῶν πρὸς τὸ ἔσωτερικὸν ἢ πολὺ ὑψηλὰ τρεπομένων, τῶν λαιμάργων, τῶν ὀψοδήποτε ἐνοχλοῦντων τοὺς καλῶς εὐρισκομένους κλώνους καὶ ἐν μιᾷ λέξει ἀποβλέπει εἰς τὴν ἰσορροπίαν τοῦ δένδρου, χωρὶς νὰ ἐπιτρέπη γενὰ

οὔτε τμήματα κατάφορτα ἐμποδίζοντα τὴν ἐλευθέραν κυκλοφορίαν φω-
τὸς καὶ ἀέρος.

ΙΓ'. Πότε θὰ ἐφαρμόζεται.

Τὸ ἰδεῶδες τῆς μεθοδικῆς κλάδεύσεως εἶναι νὰ διενεργῆται κατ' ἔ-
τος. Δοθέντος ὅμως ὅτι τοῦτο θέλει προσκορῶσει εἰς τὴν ἐφαρμογὴν
ἕνεκα ἐλλείψεως ὕλικου χρόνου καὶ ἱκανοῦ προσωλισμοῦ, πρέπει νὰ πα-
ραδεχθῶμεν μόνον τὴν διετῆ κλάδευσιν, ἀπορρίπτοντες ἀπολύτως τὴν
περιοδικὴν κλάδευσιν. Ἡ διετὴς αὕτη κλάδευσις πρέπει νὰ ἐφαρμόζη-
ται οὐχί, ὡς σήμερον συμβαίνει παρ' ἡμῶν, κατὰ τὰ ἄφορα ἔτη, ἀλλὰ
τοῦναντίον κατὰ τὰ ἔτη ἐσοδείας, κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας καὶ εἰ-
δυνατὸν ἀμέσως μετὰ τὴν συλλογὴν τοῦ καρποῦ.

Καταλήγων ἔχω νὰ τονίσω, ὅτι εἰς τὴν μεθοδικὴν κλάδευσιν συν-
οδευομένην ὅμως πάντοτε μετὰ περιοδικὴν λίπανσιν, καὶ μάλιστα διὰ
πλήρους χημικοῦ λιπάσματος, ἔγκειται τὸ μυστικὸν τῆς αὐξήσεως, ἃς
εἶπω καλύτερον τοῦ διπλασιασμοῦ, ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, τῆς
ἐλαιοπαραγωγῆς μας, χωρὶς νὰ προσθέσω εἰς τοῦτο, ὅτι καὶ ἡ ἐλαιοπα-
ραγωγὴ μας, τότε θὰ μετετρέπεται ἀπὸ διετῆ εἰς ἔτησίαν συνεχῆ, κα-
θόσον ἡ γενικῶς ἐπικρατοῦσα παρὰ τῶν ἐλαιοκτηματιῶν γνώμη, ὅτι
ἡ ἐλαία παράγει μόνον κατὰ διετίαν εἶναι πολὺ ἐσφαλμένη. Ναι μὲν
ὁ καρπὸς τῆς ἐλαίας φέρεται ἐπὶ διετῶν κλώνων ἥτοι ὁ βλαστὸς τοῦ
αὐτοῦ ἔτους δὲν δύ. αται νὰ καρποφορήσῃ, εἰ μὴ κατὰ τὸ ἐπόμενον
ἔτος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἰδίου ὅμως δένδρου καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εὐρίσκον-
ται κανονικῶς κλωνία μονοετῆ καὶ κλωνία διετῆ, ἥτοι τοιαῦτα, διὰ
τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ παρέλθῃ ὀλόκληρον ἔτος πρὸς καρποφορίαν καὶ
τοιαῦτα φέροντα βλαστοὺς ἀνθοφόρους καὶ συνεπῶς καρπογόνους.

Οὕτω ἡ ἐλαία κατὰ φυσικὴν λογικὴν συνέπειαν παράγει κατ' ἔτος.

Αἱ παρὰ τὰς ἀγροικίας ἐλαῖαι—πορτολιγές καὶ σπιτολιγές—τακτι-
κῶς δεχόμεναι τὰ ἀπορροίματα τῆς μαγειρικῆς, τέφραν, σκουπίδια κλπ.
καὶ ὅπως δῆποτε περιποιούμεναι καλύτερον τῶν ἄλλων ὑπὸ τοῦ ἰδιο-
κτήτου των, ἀποδεικνύουσιν τρανῶς τὸ τῆς ἔτησίας παραγωγῆς τῶν
ἐλαιοδένδρων γεγονός.

Παρ' ἡμῶν ὅμως ἡ ἔτησία ἐλαιοπαραγωγὴ τοῦ αὐτοῦ δένδρου παρα-
κωλύεται ἕνεκα πολλῶν λόγων, ἰδίᾳ τῆς ἐξαντλήσεως τῶν ἐλαιοδένδρων
ἕνεκα τῆς καὶ πέραν τῆς ἀνοίξεως ἐπὶ τούτων διατηρήσεως τοῦ ἐλαιο-
κάρπου, προκειμένου περὶ συλλογῆς του δι' αὐτομάτου πτώσεως, διὰ

τοῦ βανδαλιτικοῦ συστήματος τοῦ ραβδίματος συλλογῆς τοῦ ἐλαιοκάρπου, παρεμποδίζοντος τὴν καρποφορίαν, τῆς μὴ κανονικῆς καὶ συστηματικῆς κλαδέουσως καὶ τῆς οὐδαμοῦ ἐφαρμοζομένης πλήρους χημικῆς λιπάνσεως.

Ἐν τέλει νομίζω ὅτι ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ λιφθῶσιν ὑπ' ὄψει:

1) *Νὰ ἰδρυθῇ πρακτικὸν ἐλαιοκομικὸν σχολεῖον, τοῦ ὁποῖου κύριος σκοπὸς νὰ εἶναι ἡ διαμόρφωσις τεχνιτῶν ἐλαιοκλαδευτῶν.*

2) *νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ ἀνανεωτικὴ κλάδευσις τῶν ἐλαιῶνων μας τμηματικῶς ὑπὸ κρατικῶν συνεργειῶν προσκαλλουμένων ὀλίγων εἰδικῶν τεχνιτῶν εἰς τὰ οἰκεία Γεωργικὰ Γραφεῖα.*

3) *Ν' ἀπαγορευθῇ γενικῶς καθ' ὅλον τὸ Κράτος ἡ κλάδευσις τῶν ἐλαιῶνων κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ἐπιτρεπομένης ταύτης μόνον κατὰ τοὺς χειμερινοὺς τοιοῦτους καὶ συγκεκριμένως ἀπὸ Ὀκτωμβρίου—Ἀπριλίου.*

4) *Νὰ προπαγανδισθῇ καταλλήλως δι' εἰδικῆς εἰ δυνατόν ἐλαιοκομικῆς ὑπηρεσίας, ἥτις θὰ ἀναλάβῃ καὶ τὴν καθόλου ἐλαιοσυργικὴν καὶ ἐλαιοκομικὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Χώρας, καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ γενικῶς ἡ ἀνανεωτικὴ κλάδευσις καὶ ἡ ἐπομένη ταύτην, μεθοδικῇ τὸ πολὺ διαιτῆς.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α'. Διατὶ τὸ ἐλαιόδενδρον μας δὲν παράγει κανονικῶς.	Σελίς 3
Β'. Πῶς διατηροῦνται σήμερον τὰ ἐλαιόδενδρά μας.	» 4
Γ'. Τι ἔγινε διὰ τὸ κλάδευμα τῶν ἐλαιοδένδρων μας.	» 6
Δ'. Τι πρέπει νὰ γίνῃ διὰ τὴν κλάδευσιν τῶν ἐλαιοδένδρων μας.	» 7
Ε'. Τεχνίται ἐλαιοκλαδευταί.—Ἐλαιοκομικὸν Σχολεῖον.	» 7
ΣΤ'. Κρατικὰ συνεργεῖα κλαδέουσως.	» 7
Ζ'. Πότε θὰ κλαδεύωνται τὰ ἐλαιόδενδρά μας.	» 7
Η'. Τι θὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψει μας διὰ τὴν κλάδευσιν τῶν ἐλαιοδένδρων.	» 8
Θ'. Ἀνανεωτικὴ κλάδευσις.	» 9
Ι'. Τι πρέπει νὰ γίνεται μετὰ τὴν ἀνανεωτικὴν κλάδευσιν.	» 12
ΙΑ'. Μεθοδικὴ Κλάδευσις.	» 12
ΙΒ'. Κλάδευσις παραγωγῆς.	» 13
ΙΓ'. Πότε θὰ ἐφαρμόζεται.	» 14

Παρά τῇ Ἑλληνικῇ Γεωργικῇ Ἐταιρείᾳ, ἡ ὁποία εἶναι κοινωφελὲς Ἴδρυμα δημοσίου δικαίου, εὐρίσκονται πρὸς πώλησιν εἰς τιμὰς τοῦ κόστους ἢ καὶ μικροτέρας χάριν τῶν γεωργῶν τὰ κατωτέρω εἶδη :

ΕΓΧΥΤΗΡΕΣ διθειούχου ἄνθρακος συστήματος Vermorel γαλλικοὶ πρὸς 500 δραχμὰς ἕκαστος.

ΨΑΛΛΙΔΙΑ ΚΟΝΤΟΥ διὰ τὴν κλάδουσιν τῶν δένδρων πρὸς δραχμὰς 30 ἕκαστον.

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ γαλλικὸς (δόντι ἀλόγου) διὰ παραγωγὴν πολλοῦ χόρτου χλωροῦ πρὸς 10 δραχμὰς κατ' ὄκυν. ΑΓΓΛΙΚΕΣ ΤΣΑΠΕΣ ΑΜΠΕΛΩΝ, κήπων, κ.τ.λ.

» » Α'. 75 δραχ.

» » Β'. 70 »

» » Γ'. 55 »

ΤΣΑΠΕΣ ΑΞΙΝΕΣ ΜΙΚΡΟΤΕΡΕΣ » 60 »

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρων ἐργαλείων πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα μας :

Ψαλλίδια πρὸς 25, 60, 70, 110 δρ. Σερπέτια πρὸς 55: 66, δρ. Ἐμβολιαστήρια πρὸς 32 δρ. Περιόνια πρὸς 32, 42, 80, 150 δρ. Βούρτσες δένδρων πρὸς 25, 65, δραχ. Ψύστραι δένδρων τριγωνικαὶ πρὸς 40 δρ. Ψεκαστῆρες χεῖρὸς 18, 30, 110, δρ. Πιρούνια μὲ χεῖρι δρ. 75. Πιρούνια χωρὶς χεῖρι δρ. 25 Τσουγκράνες (εεράκια) δρ. 20. Σκαλιστηράκια χωρὶς χεῖρι πρὸς 22 δρ. 4 εἰδῶν. Δρεπάνια πρὸς 25 δρ.

Αἱ τιμαὶ αὐτὰ εἶναι χωρὶς ἔξοδα συσκευῆς.

Ἐγγύλισμα ἀρρενοπτερίδος Giguoux ἐναντίον τῆς κλαπάτσας τῶν προβάτων ἀρίστης ποιότητος καὶ πολὺ ἀποτελεσματικὸν πρὸς 60 δραχμὰς τὸ φιαλίδιον τῶν 100 γραμμαρίων,

Εἰς τοὺς ζητοῦντας ἢ Ε. Γ. Ε. παρέχει ΔΩΡΕΑΝ κάθε γεωργικὴν πληροφορίαν καὶ συμβουλὴν. (Γραφεῖα Ἀθῆναι ὁδὸς Πανεπιστημίου 53. Στοὶ Πεσματζόγλου. Πρῶτον πάτωμα ἀριστερὰ εἰς τὸ βᾶθος).

Οἱ ἀλληλογραφοῦντες μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργικῆς Ἐταιρείας παρακαλοῦνται νὰ σημειώσωσιν εὐκρινῶς τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμόν των τὸ χωρίον καὶ τὸν νομὸν ἢ νῆσον εἰς τὴν ὁποίαν κατοικοῦν, ὅποτε ἀσφαλῶς καὶ ταχέως θὰ παίρουν ἀπάντησιν στὸ γράμμα των.

Τὰ χρήματα πρέπει νὰ ἀποστέλλονται, εἴτε διὰ ταχυδρομ. ἐπιταγῆς, εἴτε δι' ἐπιταγῶν τραπεζῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

00700004 1033

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΞΑΝΤΛΗΣΕΙΣ

- Ἡ Πατάτα Π. Παπαγεωργίου
 Ἡ καλλιέργεια τῶν ζαχαροτεύτων ἐν Ἑλλάδι (οἰκονομικὴ μελέτη)
 Σ. Πάπανδρέου
 Μέτρα διὰ τὴν σιτάρκειαν τῆς χώρας Π. Γ. Γενναδίου
 Ὁ Μακεδονικὸς καπνὸς Ι. Χρηστάκη
 Ὁδηγία πρὸς καταπολέμησιν τῆς μυίας τῆς ἑλῆς Α. Μπερλέζε
 Ἡ ἀπαλλοτριώσεις τῶντσιφλικίων Π. Γενναδίου
 Συμβουλὴ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Σιτηροτροφίαν Π. Παπαγεωργίου
 Τὰ ζιζάνια τῶν Θεσσαλικῶν ἀγρῶν Δ. Δημάδη
 Κατὰ τῶν πυρκαϊῶν τῶν δασῶν Π. Κοντοῦ
 Οἱ Ἑλληνικοὶ Σύνμοι Π. Α. Δεκάζου
 Ἡ νομαδικὴ μόνιμος καὶ γεωργ. κτηνοτροφία ἐν Ἑλλάδι Α. Συράκη
 Τὸ τριφύλλι Π. Παπαγεωργίου
 Αἱ Μυῖαι τῆς ἑλῆς Α. Μπερλέζε
 Αἱ κολλητικαὶ ἀσθένειαι τῶν ζώων. Γ. Πιλαβίου
 Τὸ σιτάρι, τὸ κριθάρι, ἡ βρώμη Γ. Κυριακοῦ
 Παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Γεωργικῇ Ἐταιρίᾳ πολοῦνται τὰ ἑξῆς βιβλία
 Βιβλιοθήκης Ταμείου Προνοίας παραγωγῆς Πηλίου καὶ ἄλλων
 συγγραφεῶν :
Πηλιορειτικαὶ μελέται	» 15.—
Γεωργικὸν Δελτίον Ταμείου 1924	» 50.—
» » 1925	» 70.—
Π. Ἀναγνωστοπούλου Διευθ. Δενδ. Στ. Ἀθηνῶν Ὁδη- γὸς τοῦ ἀνθοκόμου καὶ κηποτέχνου	» 25.—
Ν. Η. Ἀναγνωπούλου. Πρὸς παραγωγικὴν πολιτικὴν	» 5.—
Πίνακες ἔχρωμοι	
Τῶν ἀσθενειῶν τῶν ὀπωροφόρων δένδρων	» 15.—
» » τῆς ἐλαίας	» 15.—
- Ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν ἐντὸς τοῦ ἑσωτερικοῦ
 Ἀποστείλατε τὴν τιμὴν ἐντὸς φακέλου ἢ διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιτα-
 γῆς, ὅσων βιβλίων θέλεται νὰ ἀγοράσετε εἰς τὴν Γεωργικὴν Ἐται-
 ρεῖαν, Ἀθήνας (δδὸς Πανεπιστημίου 53) καὶ θὰ λάβητε ταχυδρομι-
 κῶς ταῦτα.
- Τὰ βιβλία τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργικῆς Ἐταιρείας πωλοῦνται ἐν
 τοῖς βιβλιοπωλείοις «Ἐστία», ὁδὸς Σταδίου ἀριθ. 44, Ἀθήναι. Κ.
 Ἐλευθερουδάκη, Πλατεία Συντάγματος, Ἀθήναι, ὡς καὶ εἰς τὰ με-
 γάλυτερα βιβλιοπωλεῖα τῶν πρωτευουσῶν τῶν νομῶν, καὶ εἰς τὸ Κα-
 τάστημα κ.κ. Ἀγγ. Α. Ἀγαλιώτη καὶ Σία, Σταδίου 19 Ἀθήναι.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝ, ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ, ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 53

A08489

Πρὸς 5 δραχμὰς τὸ ἕνα

1) Τὸ τριφύλλι, Π. Α. Δεκάζου.=2) Ἡ Καλλιέργεια τῆς πατάτας, Π. Α. Δεκάζου.=3) Ἡ ἑλῆ, Ι. Σορδῖνα.=4) Τὰ λιπάσματα τῶν φυτῶν. Π. Κ. Χάσιου.=5) Ἐμβολιασμός τῶν δένδρων, Ν. Βοσυνιώτου.=6) Ἡ Σουλτανίνα, Εὐγενίου Γενιδουιά.=7) Τὸ ἀμπέλι, ἡ σταφίδα καὶ ἡ σουλτανίνα Β. Κριμᾶ.=8) Μηλέα καὶ ἀπιδέα, Ν. Βοσυνιώτου.=9) Ὁ κῆπος, Ι. Μπισέ.=10) Τὰ βώδια καὶ αἱ ἀγελάδες μας, Γ. Ψάλτη.=11) Πρακτικὸς ὁδηγὸς Μελισσοκομίας Ν. Μπαμπιῶτου.=12) Τὰ κουνέλια, Γεωργ. Ψάλτη.=13) Ἡ ἀρρώστειες τῶν πουλερικῶν, Ι. Σ. Μανιατάκη.=14) Τὸ κοκκοῦλι ἢ ἡ Ἑλληνικὴ σποτροφία. Π. Χ. Παπάζογλου.=15) Ἡ πορτοκαλλέα καὶ τὰ ἄλλα ξυνά Θ. Παύλου.=16) Τὰ καλλωπιστικὰ δένδρα καὶ οἱ καλλωπιστικοὶ θάμνοι μας, Α. Χατζηνικολάου.=17) Τὸ σταφύλι Τσαοῦσι Παν. Κ. Παπαδοπούλου.=18) Τὸ φυλλοξηρικὸν ζήτημα ἐν Ἑλλάδι. Π. Ἀντωνοπούλου.

Πρὸς 3 δραχμὰς τὸ ἕνα

1) Ἡ καλλιέργεια τῶν ζαχαροτεύτων καὶ κτηνοτροφικῶν τεύτων, Σ. Παπανδρέου.=2) Τὸ κλάδεμα τῶν ὄπωροφόρων δένδρων ἐν Ἑλλάδι, Ι. Μπισέ.=3) Ὁδηγία φυτεύσεως καὶ μεταφυτεύσεως τῶν δένδρων, Ι. Μπισέ.=4) Πῶς πρέπει νὰ ταξιδεύωνται τὰ φρούτα, Ν. Βοσυνιώτου.=5) Τὸ ἔλαι ὀλαδον καὶ τὰ σπορέλαια Π. Ἀναγνωστοπούλου.=6) Τὸ λάδι, Ν. Λύχνου.=7) Ὁ καπνός. Ν. Η. Ἀναγνωστοπούλου.

Πρὸς 2 δραχμὰς τὸ ἕνα

1) Τὸ Κρασί Ν. Πύρα.=2) Ὁδηγία διὰ τὴν ἐγκατάστασιν λαχανοκήπων Π. Νούρα.=3) Αἱ τροφαὶ κτηνῶν. Παναγ. Α. Δεκάζου.=4) Ὁδηγία διὰ τοὺς Σηροτρόφους Π. Παπάζογλου.=5) Ἡ πυτιά καὶ ἡ πῆξις τοῦ γάλακτος Ν. Ζυγούρη.=7) Ἡ διατομίας (κλαπάτσα). Δ. Αγγελοπούλου.=8) Ὁ συνεταιρισμὸς καὶ τὸ χωρὶ μου, Β. Γανάση.=9) Αἱ ἀσθένειαι τῶν ἐσπεριοειδῶν Πόρου, Παν. Ἀναγνωστοπούλου.=10) Τὸ κλάδεμα τῶν ἐλαιόδένδρων στὴν Ἑλλάδα. Ν. Λύχνου.

Πρὸς 6 δραχμὰς τὸ ἕνα

1) Ἡ Μορῆ Πασχάλη Παπάζογλου.=2) Τὰ λουλούδια στὸν κῆπο καὶ στὸ σπῆτι μας, Α. Χατζηνικολάου.=3) Τὸ Καννάβι, Λινάρι καὶ ἄλλα κλωστικὰ φυτά, Ι. Σορδῖνα.=4) Τὸ σπαράγγι καὶ ἡ φράουλα, Π. Χριστοπούλου.

Πρὸς 1.20 τὸ ἕνα

1) Ἡ Κόττα, Ν. Δενδραμῆ.=2) Ἡ φυστικία, Ν. Ἱερόγλου.=3) Ὁ πεπονόσπορος τῆς ἀμπέλου, Γ. Κυριακοῦ.

Διαφόρων τιμῶν

1) Τυρὸς Ἀργάφων ἢ Ἑλληνικὴ Γραβιέρα, Ν. Π. Ζυγούρη δρ. 8.=2) Ἡ Χοιροτροφία Ν. Η. Ἀναγνωστοπούλου δρ. 8.=3) Ἡ Πύκνωσι τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν δρ. 10.=4) Ἡ ἔκθεσις τοῦ Μιστρά Π. Μπούρα δρ. 1

Γεωργικὸν Δελτίον (μηνιαῖον), σελίδες 40, ἐτησίαι συνδρομὴ Δρ. 25.=
Πίναξ τῶν ἀσθιανειῶν τῆς ἐλαίας (ἔγχρωμας, χαρτοδεμένος) » 15.=
Πίναξ τῶν ἀσθιανειῶν τῶν ὄπωροφόρων δένδρων (χαρτοδεμένος) » 15.=